

Анна КАТЕРИНИЧ,
студентка 3 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Науковий керівник: **Оксана ГОРПИНИЧ,**
к. е. н., доцент (БДПУ)

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ

Актуальність. Розвиток фінансового сектора, підприємництва та конкурентного середовища в Україні призводить до перебудови ринку фінансових послуг. При цьому великого значення набуває діяльність фінансових посередників, передусім небанківських кредитно-фінансових інститутів, які задовольняють потреби економічних суб'єктів через надання широкого спектру вузькоспеціалізованих фінансових послуг.

Ступінь досліджуваності проблеми. Різнобічні аспекти становлення і розвитку небанківських фінансових інститутів досліджують такі вчені: В. Д. Базилевич, З. М. Васильченко, Н. М. Внукова, О. Д. Вовчак, В. В. Гончаренко, Л. М. Горбач, В. І. Грушко, І. О. Лютий та інші.

Мета дослідження. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних основ організації діяльності небанківських фінансових посередників, перешкоди функціонування їх в Україні та шляхи подолання цих питань.

Сутність дослідження. Небанківські фінансово-кредитні установи є фінансовими посередниками грошового ринку, які здійснюють акумуляцію заощаджень і розміщення їх у цінні папери і кредити. До групи небанківських фінансових посередників відносять: інвестиційні фонди; фінансові компанії; кредитні спілки, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, ломбарди, лізингові компанії, факторингові компанії, фінансові компанії тощо. Станом на 01.01.2019 року у Державному реєстрі фінансових установ налічувалося 2333 фінансові установи, з них: 408 страхових компаній, 64 недержавних пенсійних фондів, 437 кредитних установ (з них 408 кредитних спілок), 442 ломбарди, 786 фінансових компаній та ін. [2].

Формування грошових ресурсів не є депозитним, тобто переданими їм коштами власники не можуть вільно скористатися. Ці кошти вкладаються на тривалий, заздалегідь визначений строк. Чим довший цей строк, тим з більшими ризиками пов'язане таке розміщення і тим вищі доходи власнику заощаджень воно повинно приносити. Недепозитне залучення коштів може здійснюватися двома способами: на договірних засадах та шляхом продажу посередником своїх цінних паперів (акцій, облігацій). Отже, всі посередники поділяються на договірних фінансових посередників, які залучають кошти на підставі договору з кредитором (інвестором) та на інвестиційних фінансових посередників, які залучають кошти через продаж кредиторам (інвесторам) своїх цінних паперів та паїв. [1, с. 32].

Основними перешкодами розвитку небанківських фінансових посередників є нестача розвинутості ринкових засад і практичного досвіду організації їх діяльності. Систематичне невиконання своїх зобов'язань, численні банкрутства й масове невдоволення з приводу обману фізичних та

юридичних осіб та, як наслідок, втрату довіри з їх боку; «рейдерські атаки» на промисловий та фінансовий сектор економіки [3].

Достатньо вагомою проблемою, що стоїть на заваді розвитку сектору небанківських фінансово-кредитних установ є недосконалість правового регулювання. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 не містить чітких вимог стосовно організаційно-правової форми та мінімального розміру капіталу зазначених установ.

Правове регулювання небанківських фінансово-кредитних інститутів в законодавстві України є фрагментарним та суперечливим за змістом. З метою їх упорядкування доцільно внести зміни до законів України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та «Про банки і банківську діяльність» у частині уточнення поняття небанківської фінансово-кредитної установи, аспектів її реєстрації та переліку послуг.

Основні висновки. На нашу думку, становлення небанківських фінансових інститутів в Україні потребує державного регулювання їх чисельності; впровадження прозорих відносин в аспектах зобов'язань їх з клієнтами; зрозумілу направленість грошових потоків і результативність від їх вкладень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левченко В.П. Розвиток ринку небанківських фінансових послуг: монографія. К. : ЦУЛ, 2013. 368 с.
2. Васько Ю.В. Сучасний стан і перспективи розвитку фінансово-кредитних установ України. URL : <http://libfor.com/index.php?newsid=2990> (дата звернення: 01.03.2020)
3. Дубина М. В. Стан та перспективи розвитку системи парабанківських посередників. URL : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum./NvFbi/2010_3/08st.pdf (дата звернення: 28.02.2020)
4. Економічна теорія: Політекономія: посібник / за ред. В.Д. Базилевича. К. : Знання-Прес, 2007. 719 с.

Анатолій Кіріленко,

студент III курсу

Бердянського економіко-гуманітарного коледжу
Бердянського державного педагогічного університету

Науковий керівник: **Ю.А. Білова**

викладач (БЕГК БДПУ)

РОЗВИТОК БІРЖ В УКРАЇНІ

Біржа (лат. bursa – гаманець) – організована форма оптового ринку масових товарів. Існують біржі, на яких здійснюється оптова торгівля переважно сировинними та продовольчими товарами за стандартними сортами і зразками, та фондові біржі, на яких здійснюється торгівля цінними паперами (акціями, облігаціями). Купівля-продаж іноземної